

Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22469>

Özet

Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği, bireylerin kişisel güçlü yönlerini tanıma, kullanma ve bu yönleri yaşamın farklı alanlarında başarıyla bir şekilde uygulama becerilerine olan inanç düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu ölçek, orijinal bir yapının Türkçe kültürüne ve diline uyarlanmış versiyonudur. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Sarıçam, Mert ve Çelik (2019) tarafından gerçekleştirilmiş olup, bu çalışmada aracın Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermiştir. Ölçek, özellikle pozitif psikoloji ve güçlü yönler temelli yaklaşımlar çerçevesinde yapılan araştırmalar için değerli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Güçlü Yönler, Adaptasyon, Psikometrik Özellikler, Pozitif Psikoloji, Ölçek Geliştirme, Benlik Yeterliliği.

Yazarlar

Hakan Sarıçam, Ali Mert, İbrahim Çelik

Amaç

Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, bireyin kendi güçlü yönlerini harekete geçirme ve bu yeteneklerini zorluklar karşısında etkili bir şekilde kullanma kapasitesine dair öznel inancın (öz-yeterliliğini) nicel olarak belirlemektir. Bu öz-yeterlik düzeyi, bireyin akademik başarı, iş performans, sosyal ilişkiler ve genel yaşam doyumu gibi alanlardaki motivasyonunu ve dayanıklılığını anlamak için kritik öneme sahiptir.

Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu, ilgili yapının Türkiye bağlamında geçerli bir şekilde ölçülmesini sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Adaptasyon çalışması, özellikle pozitif psikoloji araştırmalarında, bireylerin güçlü yönlerini merkeze alan müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede standart bir araç sunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel yapılarından biri olan öz-yeterlik kavramına dayanmaktadır; ancak bunu daha spesifik bir alana, yani kişisel güçlü yönlerin kullanma odaklanmaktadır. Ölçülen yapı, **Güçlü Yönler Öz-yeterliliği** olarak tanımlanır. Bu yapı, bireyin doğuştan gelen veya sonradan edindiği yetenekleri, erdemleri ve olumlu kişilik özelliklerini (güçlü yönlerini) tanıma ve bu yönleri kullanarak hedeflerine ulaşabileceğine dair sahip olduğu inanç sistemini temsil eder. Yüksek güçlü yönler öz-yeterliliğine sahip bireylerin, kişisel gelişim süreçlerinde daha proaktif oldukları ve zorluklarla daha etkili başa çıktıkları varsayılmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, Sarçam ve arkadaşları (2019) tarafından yürütülmüştür. Adaptasyon çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliliği kanıtlanmıştır. Yapı geçerliliğinin incelenmesi genellikle Doğrusal Faktör Analizi (DFA) ve Keşfedici Faktör Analizi (KFA) yöntemleri ile gerçekleştirilir. Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe örnekleminde de korunduğunu ve maddelerin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik makale (OPUS) aracılığıyla, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, genel öz-yeterlik, yaşam doyumu) ilişkileri incelenerek **ölçüt bağıntılı geçerlik** ve **ayrışan geçerlik** kanıtları sunulduğu kabul edilmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını ve içsel bütünlüğünü değerlendirir. Sarçam, Mert ve Çelik (2019) tarafından yapılan adaptasyon çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı (içsel güvenilirlik) katsayıları incelenmiştir. Bu tutarlılık, genellikle Cronbach Alfa değeri ile rapor edilir.

Adaptasyon çalışması sonuçları, Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği'nin Türkçe formunun yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve dolayısıyla güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermiştir. Bu, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıya ölçmede homojen olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi sürecinde, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrusal Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya mı sahip olduğunu, yoksa çok boyutlu alt faktörlerden mi oluştuğunu belirlemeyi amaçlamıştır.

Adaptasyon çalışması (Sarçam, Mert ve Çelik, 2019), orijinal ölçeğin faktör yapısını doğrulamış ve Türkçe versiyonunun da teorik yapıyla uyumlu bir faktör yapısını sergilediğini tespit etmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin güçlü yönler öz-yeterliliğini tutarlı ve ayrıştırılmış bir biçimde ölçbildiğinin temel kanıtı olmaktadır.

Ölçme Aracı Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi mevcut olmamakla birlikte, psikolojik öz-yeterlik ölçekleri genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatını kullanır (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler ve Genel Popülasyon (Üniversite öğrencileri gibi belirli alt gruplar üzerinde de geçerlik çalışmaları yapılmıştır.)

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ve genel yetkin popülasyon.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Bireylerin kendi inanç ve yeterlik düzeylerini rapor etmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Yapı Geçerliliği, İç Tutarlılık, Faktör Yapısı, Psikolojik Ölçüm, Hakan Sarıçam, Adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: hakansaricam@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Sorumlu yazar Hakan Sarıçam.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe adaptasyonu 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Hakan Sarıçam ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim adresi: hakansaricam@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir:

[guclu-yonler-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sarçam, H., Mert, A. ve Çelik, ?. (2019). Güçlü Yönler Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 14(20), 288-313. DOI: <http://dx.doi.org/10.26466-/opus.587269>

Güçlü Yönler Öz-yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanım ve maddelere erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM